

Komisia na riešenie problémov marginalizovanej rómskej komunity

Číslo: 11

Materiál určený na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Trebišove dňa: 08. 12. 2025

Názov materiálu: Informatívna správa zo zasadnutia Komisie na riešenie problémov marginalizovanej rómskej komunity

Obsah materiálu: - informatívna správa

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Trebišove

berie na vedomie

Informatívnu správu zo zasadnutia Komisie na riešenie problémov marginalizovanej rómskej komunity zo dňa 07. 10. 2025.

Predkladá: MVDr. Ivan Hrdlík, predseda komisie

Spracoval: Mgr. Renáta Rusnáková, tajomník komisie

V Trebišove 07. 10. 2025

MVDr. Ivan Hrdlík v. r.

Informatívna správa zo zasadnutia komisie dňa 07. 10. 2025

	Poslanci	Neposlanci
Prítomní členovia komisie:	1. MVDr. Ivan Hrdlík 2. Koloman Demeter 3. Ing. Marián Kolesár	1. Dezider Šandor 2. PaedDr. Martin Farbár
Neprítomní členovia komisie:	1. PhDr. Marek Demeter	1. Mgr. Marián Cabada
Ostatní prítomní:		1. Ing. Peter Duč 2. Ing. Ján Chovanec 3. Mgr. Henrieta Demjanová 4. Mgr. Renáta Rusnáková

Priebeh rokovania:

1. Otvorenie

Zasadnutie otvoril a všetkých prítomných privítal MVDr. Ivan Hrdlík, predseda komisie. Prítomným členom predstavil program zasadnutia a zároveň dal hlasovať o predložennom programe zasadnutia. Prítomní členovia komisie hlasovali za program zasadnutia jednomyselne.

2. Návrh odporúčania na zníženie množstva TKO v rómskej osade

Slova sa ujal Ing. Peter Duč (ďalej „zástupca primátora“), ktorý v úvode poukázal na závažnú problematiku nadmerného množstva komunálneho odpadu v rómskej osade. Zdôraznil, že situáciu komplikuje absencia vhodnej technickej infraštruktúry a nahromadenie odpadu rôzneho druhu. V tejto súvislosti uviedol, že od roku 1989 neboli v tejto oblasti prijaté systémové opatrenia, preto sa mesto usiluje o zavedenie udržateľných krokov, ktoré prispievajú k celkovému skvalitneniu životných podmienok v danej lokalite. Zdôraznil, že hlavným cieľom stretnutia je nájsť efektívne spôsoby, ako zlepšiť situáciu v oblasti odpadového hospodárstva a čistoty v rómskej osade. Poukázal na nevyhnutnosť spolupráce všetkých zainteresovaných subjektov – mesta, mestských organizácií, ÚPSVaR a obyvateľov samotnej komunity.

V diskusii členovia komisie opakovane zdôraznili problém nelegálneho nakladania s odpadom a nedostatočnej zodpovednosti časti obyvateľov osady za udržiavanie poriadku. Viacerí poukázali na to, že odpad je do osady často dovážaný aj z iných lokalít mesta. Podľa zástupcu primátora je cieľom mesta prijať také opatrenia, ktoré zamedzia ďalšiemu dovozu odpadu a zároveň prispievajú k zmierneniu napätia medzi majoritným a minoritným obyvateľstvom. V tejto súvislosti upozornil, že zberný dvor Technických služieb mesta Trebišov prijíma separované zložky odpadu bezplatne počas otváracích hodín, pričom mimo týchto hodín je k dispozícii stojisko určené na zber odpadu.

Poslanec Ing. Marián Kolesár navrhol, aby sa komisia zamerala na otázku „Ako zapojiť komunitu do upratovania, odvozu a likvidácie existujúceho odpadu“. Tento cieľ možno podľa neho dosiahnuť kombináciou motivácie, primeranej represie a netradičných postupov, ktoré povedú k väčšej zodpovednosti obyvateľov za vlastné prostredie.

Zúčastnení členovia komisie konštatovali, že udržateľnosť poriadku v osade musí byť postavená na princípe motivácie a zodpovednosti. Ako pozitívny príklad boli uvedení obyvatelia, ktorí pravidelne platia za odvoz odpadu, udržiavajú čistotu svojho okolia a vďaka tomu získali nové kontajnerové domčeky so systémom predplatenej vody a elektriny.

Základom tohto prístupu je však aj podpora zamestnanosti – obyvatelia musia mať možnosť uplatniť sa na trhu práce, aby si dokázali plniť svoje záväzky voči mestu a zabezpečiť základné životné potreby. Podľa členov je preto potrebné posilniť motivačný systém – prístup k bývaniu by mali mať len tí, ktorí si riadne plnia povinnosti voči mestu a aktívne sa starajú o svoje. Zhodne zaznelo, že odstraňovanie neporiadku zo strany mesta bez aktívnej účasti komunity prehlbuje pasivitu a zvyšuje napätie medzi majoritou a minoritou.

Členovia komisie sa zhodli, že riešenie problému musí mať dva prepojené rozmery – realizačný a výchovno-preventívny. Kým v krátkodobom horizonte je potrebné zapojiť obyvateľov osady do upratovania a udržiavania čistoty, dlhodobým cieľom má byť systematická osвета a výchova k zodpovednosti nielen v rómskej komunite, ale aj smerom k majoritnej spoločnosti.

V nadväznosti na túto diskusiu členovia komisie apelovali na zástupcu základnej školy PaedDr. Martina Farbára, aby sa osvetové aktivity v oblasti odpadového hospodárstva začali už na úrovni školského prostredia, a to od najmladších ročníkov. Zástupca zdôraznil, že hoci deti získavajú správne informácie v škole, v domácom prostredí často chýba pozitívny vzor rodičov, čo oslabuje účinnosť výchovno-preventívnych aktivít.

Na potrebu dlhodobej výchovy k zodpovednosti nadviazal aj zástupca mestskej polície, Ing. Ján Chovanec, ktorý informoval o preventívnom programe na základných školách v osade. Program je zameraný na predchádzanie patologických javov, prevenciu vandalizmu, záškoláctva, užívaniu drog a podporu separácie odpadu. Zdôraznil význam dlhodobej spolupráce medzi školami, mestskou políciou a terénnymi sociálnymi pracovníkmi.

Vedúca oddelenia sociálnych vecí, Mgr. Henrieta Demjanová upozornila na nedostatočný počet terénnych pracovníkov čo negatívne ovplyvňuje pravidelnú komunikáciu s rodinami a mládežou v osade. Zároveň informovala o plánovanej výstavbe komunitného centra. Vyzdvihla jeho význam, ktoré má prispieť k rozvoju zručností detí a mládeže, k podpore rodín a k prevencii nežiaducich sociálno-patologických javov. Centrum bude poskytovať priestor na zmysluplné trávenie voľného času, osvetu, rozvoj rodičovských kompetencií a podporu pri uplatnení sa na trhu práce.

V ďalšej časti rokovania boli v súvislosti s Miestnou občianskou a preventívnou službou (MOaPS) prezentované odlišné názory. Ing. Kolesár vyjadril názor, že činnosť MOaPS by mala byť sústredená priamo v rómskej osade a nie v meste. Podľa neho je potrebné posilniť Mestskú políciu v meste a zároveň zvýšiť počet členov MOaPS v osade, kde by mali zabráňovať vyhadzovaniu odpadu a identifikovať osoby, ktoré odpad do lokality dovážajú. Podotkol, že MOaPS by nemala suplovať bezpečnostnú službu obchodných reťazcov (Tesco, Kaufland), keďže tieto subjekty by si mali zabezpečiť vlastnú strážnu službu. Iní členovia poukázali na opodstatnenosť hliadky v meste, najmä z dôvodu udržiavania poriadku a prevencie konfliktných situácií. Pán Dezider Šandor ako problém označil, že počet členov MOaPS nezodpovedá veľkosti a potrebám rómskej komunity, čo znižuje efektívnosť ich činnosti. Zástupca primátora doplnil, že zriadenie MOaPS bolo iniciované s cieľom znižovať sociálne napätie a podporovať spolužitie komunit.

Diskutovalo sa aj o Inštitúte osobitného príjemcu (IOP), ktorý sa ukázal ako účinný nástroj v prípadoch, keď obyvatelia nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami. Členovia upozornili, že rozhodnutia ÚPSVaR o zrušení IOP vedú k zvýšeniu počtu neplatičov. Výhodou inštitútu je, že obec môže poskytovať dávku postupne, v menších sumách, na základe dokladov o nákupe, čím sa predchádza zneužívaniu prostriedkov a problémom s úžerou. Komisia odporučila prehodnotiť systém IOP a posilniť spoluprácu medzi mestom a ÚPSVaR.

V závere sa členovia komisie zhodli na súbore návrhov a opatrení zameraných na vypratanie existujúceho odpadu, zapojenie obyvateľov rómskej komunity do udržiavania čistoty a posilnenie environmentálnej osvetu v oblasti separácie a zodpovedného nakladania s odpadom:

- Posilniť osvetu a preventívne aktivity v komunite, aby sa predišlo opätovnému vzniku čiernych skládok a pasivite obyvateľov.
- Zaviesť primerané represívne opatrenia voči pôvodcom nelegálneho odpadu.
- Zvýšiť počet terénnych sociálnych pracovníkov.
- Zabezpečiť udržateľnosť činnosti MOaPS.
- Podporiť motivačné mechanizmy pre zapojenie obyvateľov do upratovania a udržiavania poriadku.
- Prehodnotiť systém osobitného príjemcu (IOP) v spolupráci s ÚPSVaR.
- Zorganizovať opätovné stretnutie so splnomocnencom vlády SR pre rómske komunity.
- Po vyčistení územia vytvoriť oddychové zóny a detské ihrisko s dôrazom na udržiavanie poriadku.

Stanovisko komisie:

Komisia berie na vedomie návrhy riešení zamerané na vypratanie lokality, zlepšenie čistoty a podporu environmentálnej osvetu.

Hlasovanie

Za: 5

Proti: 0

Zdržal sa: 0

3. Záver

Predseda komisie poďakoval všetkým prítomným za aktívnu účasť a konštruktívnu diskusiu.

Zapísal: Mgr. Renáta Rusnáková, tajomníčka komisie

Schválil: MVDr. Ivan Hrdlík, predseda komisie